

2017-09-18

Dokumentansvarig: Vårdutvecklare

Metodstöd inför delegering av läkemedelshantering

Innehållsförteckning

Metodstöd, delegering av läkemedelshantering	3
Uppgift 1	4
Uppgift 2	5
Uppgift 3	6
Uppgift 4	7
Uppgift 5	8
Uppgift 6	9
Bilagor	10

Metodstöd, delegering av läkemedelshantering

Syftet med metodstödet är att ge Leg. sjuksköterskor i kommunal Hälso – och Sjukvård i Mölndals Stad ett stöd i arbetet med att kontrollera, följa upp, och utvärdera de praktiska färdigheterna i samband med läkemedeldelegering. Målet är en säker läkemedelsdelegering och en säker läkemedelshantering i Mölndal Stad.

Metodstödet är utformat, att det kan användas både i sin helhet eller i valda delar. Man följer en förteckning i pärmen för metodstödet. Materialet innehåller övningslistor, en handledning till uppgifterna med exempel på innehåll av vad som bör innehålla i den praktiska delegeringen med personal, som skall erhålla delegering.

Utifrån ledningssystem för kvalitet används riktlinje för läkemedelshantering och riktlinje för delegering av läkemedelshantering enligt HSL som beskriver hur vi skall arbeta.

Uppgift 1

Låt personen förklara de olika delarna på en ordinationshandling, använd lista från Pascal samt signeringslista.

Metod:

Förklara och visa på ordinationshandlingen:

- Dosdispenserade läkemedel
- Stående originalförpackning
- Vid behovsläkemedel
- Handelsvaror
- Dostillfällen
- Namn och personnummer
- Läkemedelsnamn, läkemedelsform och styrka (hur skall läkemedlet administreras.
- Dosering, användning och ändamål
- Signeringslista med dostillfällen dosdispenserade + dosett.

Uppgift 2

Låt person redogöra och visa förloppet vid överlämnandet av läkemedel

Metod:

Använd: Riktlinje för läkemedelshantering.

- Patientens identitet
- Datum och klockslag för ordinerad läkemedelsdos.
- Kontrollera signeringslistan
- Kontrollera dosrecept/läkemedelsordination
- Stäm av att ordinerad dos stämmer med instruktion enligt signeringslistan
- Räkna tablettorna, kontrollera att antal tabletter stämmer för angiven dos
- Ta tid, erbjud patienten dryck innan och i samband med intag av läkemedel
- Signera given dos efter patienten svält/intagit ordinerade läkemedel

Signeringslista, Ordinationshandling.

Testa att personal vet hur man signerar i listan, datum tid och vilken ruta samt skriver signaturförtydligande på baksida. Man kan använd placebosett och se till att de även tittar på baksidan. Försäkran att det är rätt läkemedel. Räkna antalet tabletter i dospåse.

Uppgift 3

På vilket sätt kan och ska personal ge läkemedel vid behov.

Metod:

Använd vidbehovslista och ordinationshandlingen

Hur får man lov att ge ett vid behovsläkemedel?

Ringa till Sjuksköterska – hur presenterar man problemet SBAR: Situation, Bakgrund, Aktuellt, Rekommendation.

Hur hittar man i Ordinationen samt hur signerar/dokumenterar man på ”vid behovslista”? Om det är ett narkotikaklassat läkemedel och skall kontrollräknas efter uttag hur gör man då.

Tänk på att de grå fälten på listan är sjuksköterskans.

Uppgift 4

Låt personal beskriva hur hon skall agera när man upptäcker ett fel ex missad signering missad dos mm.

Metod:

Vad gör du som upptäcker detta?

Första åtgärden agera för patientens bästa, kontakt med sjuksköterska, bedömning/råd.

Berätta hur du tänker.

Varför man skriver en avvikelse?

Arbetsätt och förhållningssätt ska vara inriktade på att:

- identifiera och förebygga risker som kan medföra skada för brukarna
- rapportera alla avvikelser, fel och brister
- förbättringar för brukarna sker i verksamheterna till följd av informationen av avvikelser
- avvikelser ska ses som en viktig del i en lärande organisation

Uppgift 5

Genomgång av apodosrulle och låt personal gå igenom hantering.

Metod:

Använd bilder om dosrulle och/eller använd exempelpåse. Om att läsa id, datum, tid på dospåsen. Säkerställ att personal vet vad som skall göras om något inte stämmer.

Dospåsen

Dina läkemedel levereras i ett dosband med dospåsar för en eller två veckors förbrukning åt gången. Så här tar du dina dosförpackade läkemedel:

1. Först finns en tom påse som är märkt med namn, personnummer, läkare, i vilken tidperiod läkemedlen ska tas och antalet påsar samt Apotekstjänsts kontaktuppgifter.

2. Efter den tomma påsen kommer den dospåse du ska ta först. Riv försiktigt av dospåsen från dosbandet. Påsen rivs av från vänster sida.

3. Kontrollera att veckodag och tidpunkt stämmer.

4. Riv upp dospåsen som bilden visar. Riv från den högra, tandade, sidan.

5. Tabletter och kapslar sväljer du med minst ett halvt glas vatten.

6. Glöm inte att ta de läkemedel som inte kan dosförpackas.

Uppgift 6

Personal skall kunna tyda och förstå innebörden av vilka dokument som finns under flik 14.

Metod:

Använd de dokument, som ligger under fliken 14 i patientens ”röda pärm”, dvs. kopia från Procapita åtgärder som gäller läkemedelshanteringen. Förklara på hur det kan se ut och att de ser vikten av att läsa och förstå ordinationen.

Bilagor

Riktlinje för läkemedelshantering – Ledningssystem för kvalitet/Läkemedelshantering

<https://www.molndal.se/startside/arbete-och-naringsliv/foretag-och-naringsliv/utforare-av-kommunala-tjanster/utforare-var-d-och-omsorg/ledningssystem-for-kvalitet/lakemedelshantering.html>

Riktlinje för delegering av läkemedelshantering enligt HSL - Ledningssystem för kvalitet/Personal och kompetens

<https://www.molndal.se/startside/arbete-och-naringsliv/foretag-och-naringsliv/utforare-av-kommunala-tjanster/utforare-var-d-och-omsorg/ledningssystem-for-kvalitet/personal-och-kompetens.html>

Riktlinjer för avvikelser inom HSL, SoL och LSS- Ledningssystem för kvalitet/Avvikelser

<https://www.molndal.se/startside/arbete-och-naringsliv/foretag-och-naringsliv/utforare-av-kommunala-tjanster/utforare-var-d-och-omsorg/ledningssystem-for-kvalitet/avvikelser.html>

Aivars Wihnst
19010320-9813

Ordinationshandling

Leveransadress
Gunnar Nilsson
Glimmervägen 12
123 43

Första dosdag
2013-10-16 (onsdag)

Ansvarig kontakt (roll/närstående/anhörig)
N/A

Ordinationsansvarig enhet
Glimmervägens vårdboende

Stående, dispenserade läkemedel

Insättningsdatum förskrivare	Läkemedelsnamn, läkemedelsform och styrka	Dosering, användning och ändamål				Obs!	
		08	12	14	20		
2013-01-11 R Jännebäck	Metformin Meda, tablett 850 mg	08 1	12	14	20	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: diabetes	
2013-01-23 R Jännebäck	Trombyl, tablett 160 mg	08 1	12	14	20	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: blodproppsförbyggande	
2013-01-11 R Jännebäck	Atenolol Mylan, tablett 50 mg	08 1	12	14	20	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: för hjärtat	
2013-01-23 R Jännebäck	Felodipin Teva, depottablett 5 mg	08 1	12	14	20	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: bt	
2013-02-20 R Jännebäck	Ramipril HEXAL, tablett 5 mg				20 2	2 tabletter klockan 20:00. Ordinationsorsak: bt	
2013-03-01 R Jännebäck	Losatrix, filmdragerad tablett 12,5 mg	08 1	12	14	20	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: bt	
2013-01-23 R Jännebäck	Diklofenak Mylan, enterotablett 50 mg	08 1	12 1	14 1	20	1 tablett klockan 08:00, 1 tablett klockan 12:00, 1 tablett klockan 14:00. Ordinationsorsak: värk	

Stående, originalförpackningar

Insättningsdatum förskrivare	Läkemedelsnamn, läkemedelsform och styrka	Dosering, användning och ändamål	D = Se doseringstext	Obs!
2013-09-16 L Pärlemo	NovoMix 30 FlexPen, injektionsvätska, suspension i förfylld injektionsspenna 100 E/ml (5x3 milliliter)	12 E kl.8.00 i samband med måltid, 12 E Kl 1600 i samband med måltid. Ordinationsorsak: diabetes typ 2 Notera: enligt vårdprogram kommun		
2013-01-11 R Jännebäck	Salures, tablett 5 mg (100 styck)	08 12 14 20 1	1 tablett klockan 08:00. Ordinationsorsak: högt bt	
2013-01-12 R Jännebäck	Enalapril Actavis, tablett 20 mg (100 tablett(er))	en dagligen. Ordinationsorsak: hjärtsvikt		
2013-09-16 L Pärlemo	Hydrea, kapsel, hård 500 mg (100 kapsel/kapslar)	08 12 14 20 D	Oregelbunden dosering 7 dagars schema. Dag 2, 3, 6 och 7: 1 kapsel klockan 08:00. Dag 4 och 5: 2 kapslar klockan 08:00. Dag 1: Inget. Upprepa därefter schema. Ordinationsorsak: leukemi	
2013-10-01 L Pärlemo	! Ciklosporin IVAX, kapsel, mjuk 25 mg (50 kapsel/kapslar)	08 12 14 20 D	Oregelbunden dosering 6 dagars schema. Dag 1: 1 kapsel klockan 08:00, 1 kapsel klockan 20:00. Dag 2: 1 kapsel klockan 08:00, 2 kapslar klockan 20:00. Dag 3: 1,5 kapslar klockan 08:00, 2 kapslar klockan 20:00. Dag 4: 2 kapslar klockan 08:00, 2,5 kapslar klockan 20:00. Dag 5: 2,5 kapslar klockan 08:00, 3 kapslar klockan 20:00. Dag 6: 3 kapslar klockan 08:00, 3 kapslar klockan 20:00. Upprepa schema i 30 dagar. Ordinationsorsak: hemma	Sista dag 2013-10-30 L. Pärlemo Gäller fr.o.m 2013-10-01

Vid behovsläkemedel

Insättningsdatum förskrivare	Läkemedelsnamn, läkemedelsform och styrka	Dosering, användning och ändamål	Obs!
2013-01-11 R Jännebäck	Cilaxoral, orala droppar, lösning 7,5 mg/ml (30 milliliter)	VB vb. 5 - 15 droppar till natten. Ordinationsorsak: förstoppning	
2013-09-16 L Pärlemo	Stesolid, tablett 2 mg (50x1 styck)	VB t tablett vid oro och ångest, max 2 ggr/dygn. Ordinationsorsak: oro och ångest	

Handelsvaror (inga ordinationer)

Tillfällig anteckning

Tillfällig anteckning, detta är ingen recepthandling. Det sker ingen automatisk överföring till dosapoteket. De ordinationer som antecknas här måste föras in i Pascal av ordinator för att uppdatera patientens ordinationslista och överföring till dosapoteket.

Insättningsdatum Förskrivare	Läkemedelsnamn, läkemedelsform och styrka	Dosering, användning och ändamål																								Obs!	
		00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		

Vård och omsorg
Lena Jedefeldt Slattery Specialistenheten

2012-11-01

SIGNERINGSLISTA FÖR LÄKEMEDEL

Namn Aivars Wihnst	Enhet Hemsjukvården Solrosen																								År, månad 1308							
Personnr 19010320-9813	PAS Dina Medicin																								Blad nr ■							
Uttag och iordningsställande av läkemedel																																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Signatur ssk																																
Signatur ssk																																
Överlämnande läkemedel (utförd behandling enligt ordination)																																
Läkemedel, klockan	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Apodos kl 08,00																																
Apodos kl 12.00																																
Apodos kl 14.00																																
Apodos kl 20.00																																
Dosett Waran																																

OBS! Signaturförtydligande = signatur, namn, befattning skall skrivas på baksidan av blanketten

1561 - 1174

Vårdcentral, Västra Götalandsregionen 402 80 Västerberg
Personbrev
SE-413 82 Västra Götalandsregionen

Personnummer

Datum
2013-06-12

Mölnadal Sjukhus
Medicin- och akutverksamhet Mölndal
AK-mottagning
Mölnadal

SSK-Exp.

Telefontid: Måndag - Fredag 09:30 - 10:30
Telefon: 031-343 17 77
Original är skickat till

MÖLNDAL

1174

PK-brev

På grund av Förmaksflimmer & Övrigt har du fått nedanstående ordination. Det är viktigt att du tar din proppförebyggande medicin, enligt nedan, tills du får ett nytt brev efter nästa provtagning.

Läkemedel: Waran 2,5 mg Dos per vecka: 28.75 mg							
Antal tabletter per dag:	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag	lördag	söndag
	1½	1½	1½	2	1½	1½	2

Resultat av provtagning: 2013-06-11 **PK-värde: 2.6 INR** Målvärde: 2.4 ± 0.4 INR

1561 - 1174

Tidigare dosering

Datum	Värde INR	Dosering per vecka, mg	Antal tabletter per dag						
			måndag	tisdag	onsdag	torsdag	fredag	lördag	söndag
2013-03-26	2.0	28.75	1½	1½	1½	2	1½	1½	2
2013-04-16	2.0	28.75	1½	1½	1½	2	1½	1½	2
2013-05-15	2.1	28.75	1½	1½	1½	2	1½	1½	2

Behandlingsansvarig enhet: VC
Ta alltid med det senaste PK-brevet när du uppsöker sjukvården.

Nästa PK-provtagning: Tisdag 16 Juli 2013

Undvik provtagning tor och fre om det ej är ordinerat.
Provtagning fre endast Mölnadal lab innan kl 11,00

Patienttelefon

Tar du fortfarande följande mediciner? Om inte, stryk och/eller skriv till:

Alendronat, Bisoprolol, Cilaxoral, Imovane, Kalcipos-d, Nitrolingual,
Norspan, Oxascand, Panodil

Har du haft blödning sedan senaste PK-provtagningen?

Om JA, vilken typ: Datum:
Provtagningsdatum: Labnummer: Provsvar: INR

Ordination.

Vad: Läkemedelsövertag.

Vem: Tjänstgörande sjuksköterska.

Hur: Enligt ordination från dr Sjögren VC Solrosen

När: Från och med 131010

Ordination.

Vad: Rätt dos vid rätt tillfälle. Läkemedel administreras efter kontroll av identitet och signeringslista. Vid iordningställande av dos kontrolleras även ordinationshandling.

Vem: Baspersonal med särskild delegering för uppgiften.

Hur: Övervakar läkemedelsintag. Signeras på signeringslista flik 14.

När: Enligt tider på signeringslista.

Observera: Utebliven dos/felaktig dos rapporteras direkt till tjänstgörande sjuksköterska. Läkemedelstillbud skrivs enl. riktlinjer för Mölndals Stad.

(ur patientjournalen ProCapita och finns vid flik 14 i röda pärmen)

Innehållsförteckning Pärm

1	Metodstöd , delegering av läkemedelshantering
2	Exempel listor , Ordinationshandling, signeringslistor, AK-ordination
3	Uppgift 1
4	Uppgift 2
5	Uppgift 3
6	Uppgift 4
7	Uppgift 5
8	Uppgift 6
9	Riktlinje för läkemedelshantering Riktlinje för delegering av läkemedelshantering enligt HSL
10	Läkemedelshantering – Utbildningsmaterial inför delegering